

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/045-031/2011.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az Ormai és Társai CMS Cameron McKenna Ügyvédi Iroda (Budapest) által képviselt **Pannunity Kft.** (Budapest) kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a szintén az Ormai és Társai CMS Cameron McKenna Ügyvédi Iroda által képviselt **Pannunion Csomagolóanyag Nyrt.** (Szombathely) – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Pannunity Kft. irányítást szerezzen a Pannunion Csomagolóanyag Nyrt. felett.

Kötelezi a Versenytanács a Pannunity Kft.-t, hogy a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül fizessen meg további 12.000.000,- Ft (tizenkettőmillió forint) eljárási díjat a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037571 számú eljárási díjbevételei számlájára.

Ha a kötelezett az eljárási díjfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Az eljárási díj és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal elrendeli a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

1. A Pannunity Kft. (a továbbiakban: Pannunity vagy kérelmező) 2011. május 16. napján megállapodást kötött a Pannunion Csomagolóanyag Nyrt.-vel (a továbbiakban: Pannunion vagy kérelmezett) és annak többségi tulajdonosával, a PannErgy Nyrt.-vel (a továbbiakban: PannErgy), melynek értelmében a kérelmező kötelező nyilvános vételi ajánlatot tesz a Pannunion által kibocsátott részvényekre, míg a PannErgy az összes, tulajdonában álló Pannunion-részvényt a Pannunity részére értékesíti. Az előzőek alapján a kérelmező – az ajánlattétel eredményessége esetén – közvetlen irányítást szerez a Pannunion felett.
2. Kérelmező a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2011. június 1-jén benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII.

törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján az 1. pontban hivatkozott tranzakció engedélyezését kérte.

3. Az ügyfelek a tranzakció engedélyezése iránt Romániában, Németországban és Ukrajnában nyújtottak be kérelmet.

II.

Az összefonódás résztvevői

Kérelmező vállalkozáscsoportja

4. A Pannunity-t a Sun Capital Partners Inc. (a továbbiakban: Sun Capital) vállalkozáscsoportjához tartozó Island Lux S.á.r.l. & Partners S.C.A. alapította, kifejezetten a kérelmezett tranzakcióval összefüggésben, így kérelmező a korábbiakban semmilyen gazdasági tevékenységet nem folytatott, illetve más vállalkozás felett közvetlen vagy közvetett irányítást nem gyakorolt. (Megjegyzi a Versenytanács, hogy időközben – 2011. szeptember 30. napján – a Pannunity törzstőkéjének 100%-át megtestesítő üzletrész átruházásra került az ugyancsak a Sun Capital-csoportba tartozó Pannunity Acquisition S.á.r.l. részére.)
5. A Sun Capital az Amerikai Egyesült Államokban bejegyzett magántőke-befektetési társaság, amely világszerte több száz vállalkozásba fektetett be, s befektetési portfóliója számos ágazatra kiterjed, így például: élelmiszer és italok, fém és bányászat, személygépjármű-alkatrészek, fogyasztói termékek, papír és csomagolóanyag, pénzügyi szolgáltatások, egészségügy, média és kommunikáció, építőipari termékek, telekommunikáció, technológia, kiskereskedelem és katalógusok, éttermek, ipari- és gyártóberendezések.
6. A Sun Capital-csoportba tartozó vállalkozások közül a jelen tranzakció szempontjából – figyelemmel a kérelmezett vállalkozáscsoportjának tevékenységére – kiemelendő a Paccor Polska Sp.z.o.o. (korábbi elnevezéssel: Huhtamaki, a továbbiakban: Paccor) és a Veriplast Solutions (a továbbiakban: Veriplast), amelyek az élelmiszeriparban és vendéglátásban használatos szilárd műanyag csomagolóanyagokat gyártanak, amelyeket részben Magyarországon forgalmaznak. A Sun Capital-csoport egyéb csomagolóipari vállalkozásai eltérő technológiájú és felhasználási célú (pl. a kozmetikai ipar számára készülő vagy rugalmas), illetve eltérő alapanyagú (pl. papír) csomagolóanyagokat gyártanak, míg a további vegyipari vállalkozások tevékenységei a szilárd műanyag csomagolóanyagokhoz nem kapcsolódnak, így a jelen tranzakció szempontjából nem relevánsak.
7. A Sun Capital-csoport Tpv. 27. §-ának (1) és (2) bekezdése szerinti 2010. évi szűkített nettó magyarországi árbevétele milliárdos nagyságrendű.

A kérelmezett vállalkozáscsoport

8. A Pannunion-csoport a jelen tranzakciót megelőzően a PannErgy-csoport (korábbi elnevezéssel: Pannonplast) fogyasztási csomagolással foglalkozó vállalkozásait foglalta magába. Ezek közé tartozik a kérelmezett Pannunion, valamint az irányítása alatt álló, magyarországi székhelyű Almand Műanyagipari Kft. (a továbbiakban: Almand) és Pannon-Effekt Műanyagipari Kft. (a továbbiakban: Pannon-Effekt), a romániai Unical Prodimpex S.r.l. (a továbbiakban: Unical), a szerbiai Unionplast d.o.o. (a továbbiakban: Unionplast) és az ukrajnai Interagropak TOV (a továbbiakban: Interagropak).

9. A Pannunion-csoport tagjainak tevékenysége három fő üzleti területre, tevékenységre fókuszál:
  - hőformázott merev falú csomagolóanyagok (Pannunion, Unical, Interagropak, Unionplast),
  - fóliák (Pannunion, Unical, Interagropak, Unionplast), és
  - fűvási technológiával készült csomagolóanyagok (Almand, Pannon-Effekt).
10. A kérelmezett vállalkozáscsoport Tpv. 27. §-ának (1) és (2) bekezdése szerinti 2010. évi szűkített nettó magyarországi árbevétele megközelítette a tizenöt millárd forintot.

III.

A fogyasztási csomagolóanyagok gyártásának főbb jellemzői

11. A csomagolószereknek öt meghatározó fajtája különböztethető meg: papír, műanyag, fém, üveg és fa. Az egyes anyagok használatának jellemzői koronként változnak többek között a felhasználói igények, a technikai fejlesztések, az alapanyag-ellátás, a gazdasági és a környezetvédelmi szempontok szerint. Napjainkban a megrendelők / vásárlók olyan csomagolóanyagot keresnek, mely szavatolja a csomagolandó termék tulajdonságainak (fizikai tartósság, frissesség, minőség) megőrzését szállítás és tárolás közben is. A kérelmezett összefonódásban résztvevő vállalkozások műanyag alapanyagú csomagolóanyagokat állítanak elő döntően élelmiszeripari és vegyipari termékeket gyártó felhasználók részére. E felhasználási cél kielégítésére a papír és a fa csomagolóanyagok jellemzően nem alkalmasak, a fém és az üveg csomagolóanyagok alkalmazása pedig egyes kivételektől eltekintve (pl. italok, konzervek) magas költségnyaduk miatt egyre kevésbé jellemző. Általános tendencia, hogy az alkalmazott csomagolóanyagok a minél olcsóbb és könnyebb termékek felé mozdulnak el, megtartva a csomagolandó termék tulajdonságaival kapcsolatos elvárásokat.
12. A műanyag csomagolóanyagok gyártása során jellemzően polietilént (PE), polipropilént (PP), polisztirolt (PS), polietilén-tereftalátot (PET) és polivinil-kloridot (PVC) alkalmaznak alapanyagként, melyek mindegyike hőre lágyuló tulajdonsággal rendelkezik, késztermékként pedig „kemény” vagy „merev” jelzővel illelhető, de egyebekben eltérő tulajdonságaik is vannak, melyek befolyásolják a továbbfelhasználási lehetőségeket (különböző palackok, flakonok, üreges testek, dobozok, tálcák, fóliák, alkatrészek, szerelvények, csövek stb.). A műanyag csomagolóanyagok három nagy csoportba sorolhatók: merev fóliák, hőformázott merev falú csomagolóanyagok és hőfűvott merev falú csomagolóanyagok.
13. A kemény fóliák a felhasznált alapanyagtól függően különböző tulajdonságokkal rendelkeznek (ütésállóság, szakítószilárdság, rugalmasság, feldolgozhatóság stb. tekintetében), amiket befolyásolhat a gyártás során kialakított rétegszám, illetve összetétel. A kemény fóliákat jellemzően élelmiszeripari, gyógyszeripari csomagolóanyagok (hőformázási eljárással történő) gyártására, illetve számtalan egyéb ipari, technikai alkalmazásra (pl., csőszigetelés, irodaszerek, logisztikai tálcák stb.) használják.
14. A hőformázott termékek előállításához a lágyulási hőmérsékletre melegített fóliát a termék alakjának megfelelően kialakított szerszámba illesztik, és nagy nyomású sűrített levegő préseli a képlékeny fóliát a szerszám formaadó részeinek. A hőformázott csomagolóanyagokat jellemzően élelmiszeripari vállalkozások vásárolják, a catering (ételszállító), margarin- és tejipar, illetve egyéb felhasználásra különböző tálcák készülnek ezzel a technológiával.

15. Fúvási technológiával ezzel szemben üreges műanyag eszközök, alkatrészek készíthetők. A folyamat során a megömlesztett műanyagból először egy ún. előforma készül, melyet a két szerszámfél közé pozícionálnak. A szerszám zárása után ezt a végein nyitott előformát fújják fel nagy levegőnyomással a szerszám formaadó felületeire, kialakítva ezáltal a kívánt termékformát. Mivel a fújás során a végein zárt termék jön létre, a késztermékké alakításhoz további utómunkálatokra (pl. kivágás) lehet szükség.
16. Az egyes szegmensekre az egyedi árazás jellemző, mivel a szállítások általában hosszabb távú (1-3 éves), nagyobb megrendelésekre vonatkoznak, és gyakran tendereken dőlnek el. Az egyedi árazás mellett a termékek differenciáltságából is fakad, hiszen azonos technológiával különféle végtermékek állíthatók elő (a megrendelő igényeihez igazodóan), ami az egyes szegmenseken belül további specializációhoz vezethet. Egy-egy új vevő, megrendelés, tender elnyerése akár zöldmezős beruházást vagy kapacitásbővítést is rentábilissá tehet (noha ezek kiépítése jellemzően igen költség-igényes), amint azt a Serioplast közelmúltbeli magyarországi megjelenése is mutatja a hőfúvott csomagolóanyagok szegmensén.
17. A szállítási költségek az ügyfelek és a piaci szereplők szerint, főként a késztermékek vonatkozásában, azok nagy úrtartalma miatt, jellemzően magasak. A magyarországi piacra elsősorban a hazánkban működő vagy Magyarországhoz közeli gyártókapacitással rendelkező cégek szállítanak, azonban további versenynyomás érkezhethet még a hőfúvott termékek esetében akár 300 km-es, a hőformázott termékek esetében akár 500 km-es, a merev fóliák esetében akár 800 km-es távolságból szállító importőrök részéről is. Az import részaránya a felek becslése szerint a magyarországi eladásoknak kb. 15-30%-át teszi ki.

IV.

Az ügyfelek álláspontja

18. Az ügyfelek az érintett termékpiacot a szilárd (műanyag) csomagolóanyagokként javasolták meghatározni, melyen belül a következő alpiacok azonosíthatók: hőformázott csomagolóanyagok, fóliák, fúvott csomagolóanyag-gyártás. Érintett földrajzi piacként – a racionális szállítási távolságokra figyelemmel – Közép-Kelet-Európa területét javasolták figyelembe venni, amely álláspontjuk szerint Magyarországot, Romániát, Szerbiát és Ukrajnát foglalja magába.
19. A fenti érintett alpiacokon a kérelmező vállalkozáscsoportjához tartozó Veriplast és Paccor piaci részesedése az ügyfelek álláspontja szerint elhanyagolható, míg a Pannunion-csoport részesedésével együttes részesedésük egyik alpiacon sem éri el a 20%-ot. Valamennyi szegmens sok szereplőből álló, könnyen támadható piac, ahol a piaci szereplők között erős a verseny, továbbá a megrendelői oldalon is komoly vevői erő tapasztalható. Legjelentősebb versenytársaikként az ügyfelek a Greinert és az RPC-t (hőformázott csomagolóanyagok), az Ergis Eurofilms-t és az Ongropakot (merev fóliák), valamint az Alplát (hőfúvott csomagolóanyagok) jelölték meg. Kiemelték továbbá, hogy a magyarországi merevfalú műanyagipari kapacitás jelentősen meghaladja a magyar piac méretét, és a négy hazai gyártó (Pannunion, Greiner, Karsai, Euroglass) között a sztenderd termékek piacán jelentős árverseny van.
20. Az ügyfelek álláspontja szerint a Sun Capital-csoport és a Pannunion-csoport tevékenységének elhanyagolható mértékű, érintőleges átfedése okán az összefonódás a szilárd csomagolóanyagok közép-európai piacán jelentéktelen horizontális hatással jár.

Értékelésük szerint ugyanakkor az azonosított horizontális hatás nyilvánvalóan nem járhat káros versenyhatásokkal, figyelemmel egyrészt arra a körülményre, hogy a Sun Capital-csoport és a Pannunion-csoport érintett piacon tevékenységet folytató tagvállalkozásai együttes piaci részesedése nem éri el a 20%-ot egyik érintett alpiacon sem, másrészt arra, hogy az érintett földrajzi piacon jelen van a felek együttes részesedését jelentősen meghaladó részesedésű vállalkozás és egyéb kiemelt európai csoporthoz kötődő vállalkozás, amelyek komoly versenynyomást fejtenek ki.

21. A fentiek tükrében az ügyfelek szerint egyértelmű, hogy az érintett piacon az összefonódással érintett vállalkozások helyzetét az összefonódás jelentősen nem befolyásolja, az érintett vállalkozások piaci pozíciója észlelhetően nem erősödik, így a tranzakció az érintett piacra, a piaci szereplőkre, illetve az érintett piacon zajló versenyre érzékelhető hatással nem jár, nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, és nem hoz létre, illetve erősít meg erőfölényes helyzetet.
22. Az érintett vállalkozások tevékenységi köre a gyártási-forgalmazási lánc keretén belül vertikálisan nem kapcsolódik egymáshoz, a résztvevő vállalkozások tevékenysége nem kapcsol össze piacokat, így az összefonódás az ügyfelek álláspontja szerint a piac vertikális felosztását nem érinti.
23. Az ügyfelek előadása szerint az összefonódás résztvevői nem rendelkeznek az érintett piacon jelentős piaci részesedéssel. Az összefonódást követően az érintett vállalkozások piaci pozíciójában, illetve tevékenységében változás nem várható, ennek megfelelően portfólió-hatás nem valószínűsíthető.
24. Végezetül, bár az összefonódással a Sun Capital-csoport a Pannunion felett irányítást szerez, ami a Pannunion-csoport pénzügyi helyzetének bizonyos fokú erősödéséhez vezet, figyelemmel a Pannunion-csoport vállalatának nem jelentős piaci részesedésére, illetve arra a tényre, hogy az érintett piacon sok szereplő van jelen, és hogy a piaci folyamatokat elsősorban a komoly vevői erőt képviselő megrendelők alakítják, az összefonódás az érintett piacon zajló versenyre érzékelhető hatással nem jár, erőfölényes helyzetet nem hoz létre, negatív hatása pedig kizárt. Ennek megfelelően az összefonódás álláspontjuk szerint nem jár káros konglomerátum-hatással.
25. Mindezekre tekintettel az ügyfelek kérték az összefonódás engedélyezését.

V.

Jogi értékelés

Összefonódás

26. A Tpv. 23. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy vagy több, tőle független vállalkozás egésze vagy része felett.
27. Az 1. pontban ismertetett tranzakció révén a Pannunion a Tpv. 23. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti közvetlen egyedüli irányítást szerez a tőle korábban független Pannunion felett, így az irányításszerzés a Tpv. 23. § (1) bekezdésének b) pontja alapján vállalkozások összefonódásának minősül.

Engedélykérelmi kötelezettség

28. Az összefonódásban érintett vállalkozáscsoportok – Tpv. 27. § (1) és (2) bekezdéseinek figyelembevételével számított – 2010. évi nettó árbevétele együttesen meghaladta a 15 milliárd forintot, ezen belül mindkét vállalkozáscsoporté az 500 millió forintot. A felek

nyilatkozata és az annak alátámasztására benyújtott adatok szerint nem teljesülnek ugyanakkor a Tanács vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK rendeletében foglalt küszöbszámok, így az összefonódás nem közösségi léptékű. Az előzőekre tekintettel az összefonódáshoz a Tpv. 24. §-ának (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

Versenyjogi értékelés

29. A Tpv. 30. §-ának (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
30. A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódások horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja [ld. a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 3/2009. számú Közleménye (a továbbiakban: Közlemény) 12. pontját].

Az érintett piacok

31. A Tpv. 14. §-a értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett termékpiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) a fogyasztó, illetve az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
32. Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. A Versenytanács a jelen eljárásban az összefonódással érintett vállalkozáscsoportok tevékenységeire tekintettel a merevfallú műanyag csomagolóanyagok részletesebb vizsgálatát tartotta szükségesnek.
33. A merev csomagolóanyagok a III. fejezetben írtak alapján három nagy csoportba sorolhatók: merev fóliák, hőformázott merevfallú műanyag csomagolóanyagok és hőfűvott merevfallú műanyag csomagolóanyagok. Mivel az egyes csoportokba tartozó termékek más-más technológiával, illetve jellemzően eltérő felhasználási célra készülnek, közöttük mind a keresleti, mind a kínálati helyettesíthetőség korlátozott. Bár az ügyfelek érintett árupiacként a merev csomagolóanyagok összességét jelölték meg, az ezen belül azonosítható szegmensek létét nem vitatták, s a szegmentálhatóságot a versenytársak is elismerték. A Versenytanács álláspontja szerint a rendelkezésére álló információk inkább a szűkebb, szegmensenként elkülönült piacok definiálhatóságára utalnak, mindazonáltal nem volt szükséges e kérdésben döntést hozni, tekintettel arra, hogy káros versenyhatások a szűkebb piacdefiníciók mellett sem voltak azonosíthatók.
34. Ami a piac(ok) földrajzi kiterjedését illeti, az ügyfelek kelet-közép-európai regionális piacot javasoltak meghatározni, amelybe Magyarországon kívül Romániát, Szerbiát és Ukrajnát sorolták. A Versenytanács álláspontja szerint ezt a piacdefiníciót azonban a rendelkezésre álló információk nem feltétlenül támasztják alá. Bár az import szerepe az egyes szegmenseken nem elhanyagolható (15-30%), a szállítási költségek mértéke és az a körülmény, hogy a tényleges szállítások túlnyomó többsége viszonylag kisebb

távolságokra (500 km-en belül) történik, arra utal, hogy a legnagyobb versenynyomást a magyarországi vagy hazánkhoz közeli gyártókapacitással rendelkező szereplők fejtik ki. Mindezekre tekintettel – figyelemmel a Tpv. hatályára is – a Versenytanács elsődlegesen a tranzakció magyarországi piaci hatásait értékelte, következetes gyakorlatával (ld. pl. Vj-159/2007.) összhangban ugyanakkor a tényleges importot a Magyarországon mint földrajzi piacon megjelenő forgalom részeként kezelte, a további import-lehetőségeket pedig a lehetséges verseny keretében vette figyelembe. Mivel az összefonódás következtében a Versenytanács káros versenyhatások kialakulását e szűkebb piacmeghatározás mellett sem valószínűsítette, a földrajzi piac pontos meghatározására a jelen eljárásban nem volt szükség.

Az összefonódás hatásainak értékelése

Horizontális hatások

35. Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő mindkét vállalkozáscsoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van. Tekintettel arra, hogy a fent említett merev fóliák és hőformázott merevfallú csomagolóanyagok piacán mindkét vállalkozáscsoport jelen van hazánkban, az összefonódás horizontális hatásai vizsgálandók. Mivel azonban a kérelmező vállalkozáscsoportja a hőfűvott merevfallú csomagolóanyagok magyarországi, illetve az ügyfelek által meghatározott kelet-közép-európai piacán nincsen jelen, a kérelmezett vállalkozáscsoportjának magyarországi súlya pedig az ügyfelek becslése szerint nem jelentős, a Versenytanács e piac részletesebb elemzésétől – függetlenül attól, hogy a kérelmező esetleges későbbi belépése e szegmensre mennyiben valószínűsíthető – eltekintett.

Merev fóliák piaca

36. Merev fóliákat mind a kérelmező, mind a kérelmezett vállalkozáscsoportja értékesít Magyarországon, együttes részesedésük saját – nyilvános adatok hiányában piaci tapasztalataikon, illetve átfogó statisztikákon alapuló – becslésük alapján is megközelíti a 20%-ot, s mindkettejüké meghaladja az 5%-ot. A becsült részesedési adatok alapján megállapítható továbbá, hogy az összefonódást követően nem lesz a piacon a létrejövő vállalkozáscsoporthoz hasonló részesedésű más vállalkozás, ugyanakkor számos piaci szereplő marad, közülük a legjelentősebbek (az ügyfelek által is legfontosabb versenytársként megjelöltek) az Ergis-Eurofilms, a Klöckner Pentaplast, a Karsai, az Ongropack és az Aluprint. (Megjegyzendő, hogy a teljes becsült piacméretnek kb. felét az „egyéb” kategóriába sorolták be az ügyfelek, ami megerősíti a becslések bizonytalanságára vonatkozó feltételezést.)
37. A merev fóliák ugyanakkor nem tekinthetők homogén terméknek, felhasználási területük a 13. pontban írtak szerint az élelmiszeripari csomagolóanyagoktól a gyógyszeripari csomagolásokon át a különféle ipari, technikai alkalmazásokig terjed, a felhasznált alapanyagoktól és gyártási eljárásoktól függően. Ennek megfelelően az egyes piaci szereplők sem feltétlenül vannak jelen minden részpiacon, ami az általuk az összefonódás résztvevőire kifejtett versenynyomás erősségét is befolyásolja. Következésképpen, figyelemmel a piacra jellemző nagy értékű, egyedi megrendelésekre és a szerződések viszonylag hosszabb időtávjára is, a piaci részesedések nem feltétlenül tekinthetők a piaci erő megfelelő mérőszámának. E körben kiemelendő, hogy a kérelmező vállalkozáscsoportjába tartozó, jelentős magyarországi értékesítést realizáló Veriplastot egyetlen megkérdézett piaci szereplő sem említette jelentős versenytársként,

ami vélhetően annak köszönhető, hogy jelenléte, értékesítési volumene egyetlen nagy vevő kiszolgálásához köthető.

38. A piaci szereplők megkeresésének eredményeként megállapítható továbbá, hogy Magyarországon jelentős szabad kapacitások vannak, s a megkérdezett versenytársak többsége képes és ösztönzött lenne termelésének bővítésére, amennyiben az összefonódás eredményeként létrejövő vállalkozáscsoport árat emelne vagy értékesítéseit visszafogná. További ellensúlyozó tényezőként vehető számításba a környező országokból (illetve esetlegesen még távolabbról) érkező potenciális import, a főliák viszonylagosan könnyebb / olcsóbb szállíthatóságára tekintettel. Végezetül, az ügyfelek az általuk érintett földrajzi piacként meghatározott kelet-közép-európai régióban sem tűnnek kiemelkedően jelentős szereplőnek (bár a részesedésekre vonatkozó becslési nehézségek e tekintetben is felevetnek kérdőjeleket az adatok megbízhatóságát illetően).
39. A fentieket összességében értékelve a Versenytanács mindazonáltal arra a következtetésre jutott, hogy az összefonódás eredményeként káros horizontális hatások kialakulása a merev fóliák magyarországi piacán nem valószínűsíthető, mivel az összefonódással érintett vállalkozáscsoportok nem feltétlenül tekinthetők egymás legközelebbi versenytársainak, együttes piaci részesedésük vélhetően az összefonódást követően sem lesz kiemelkedően magas, és az esetleges versenykorlátozó magatartásokat a kapacitásfelesleggel rendelkező magyarországi gyárak, illetve az importforrások, lehetséges új belépők megfelelően képesek ellensúlyozni.

Hőformázott merev falú csomagolóanyagok piaca

40. A hőformázott merev falú csomagolóanyagok értékesítésének piacán is jelen van mind a kérelmező, mind a kérelmezett vállalkozáscsoportja, együttes magyarországi részesedésük saját – nyilvános adatok hiányában piaci tapasztalataikon, illetve átfogó statisztikákon alapuló – becslésük alapján 10% körüli, ezen belül a kérelmezőé viszonylag jelentéktelen. A becsült részesedési adatok alapján ugyan az összefonódást követően a létrejövő vállalkozáscsoport lesz a legnagyobb piaci szereplő, s nem található rajta kívül más hasonló részesedésű vállalkozás, ez azonban nem fúzió-specifikus jelenség (a Pannunion az összefonódást megelőzően is piacvezető volt, amely szerepét a kérelmező vállalkozáscsoportjába tartozó cégek nem erősítik érdemben), továbbá számos versenytársa marad a piacon, melyek közül a legjelentősebbek (az ügyfelek által is legfontosabb versenytársaként megjelöltek) a Greiner, az RPC, a Karsai, a Proform és az Aluprint. (Megjegyzendő, hogy a teljes becsült piacméretnek több, mint felét itt is az „egyéb” kategóriába sorolták be az ügyfelek, ami ugyancsak a becslések bizonytalanságára utal.)
41. A hőformázott csomagolóanyagok piacára szintén jellemző a termékdifferenciálás; jellemzően ide sorolhatók a tejipari csomagolások (tejföl, kefir, joghurt), a margarin-csomagolások, a jégkrém- és catering-dobozok és -fedelek, műanyag poharak (italautomatákhoz) stb. Ennek megfelelően egyes piaci szereplők nincsenek jelen minden részpiacra, ami az általuk az összefonódás résztvevőire kifejtett versenynyomás erősségét is befolyásolja. Következésképpen, figyelemmel a piacra jellemző nagy értékű, egyedi megrendelésekre és a szerződések viszonylag hosszabb időtávjára is, a piaci erő közelítésére, leírására a piaci részesedések nem feltétlenül alkalmasak. E körben kiemelendő, hogy kínált termékkör különbözőségére tekintettel a kérelmező vállalkozáscsoportjába tartozó Veriplast vélhetően nem tekinthető a kérelmezett Pannunion legközelebbi versenytársának, míg a Paccor esetében a gyártott termékek körének nagyobb fokú hasonlósága miatt erősebb helyettesíthetőség valószínűsíthető. A

versenytársak specializációja kapcsán megjegyzendő továbbá, hogy több piaci szereplő utalt arra, bár egy-egy gyár esetleg szakosodhat valamely alszegmensre, az egyes gyárak tipikusan nagyobb multinacionális csoportokhoz tartoznak, amelyek számos termelő egységgel rendelkezhetnek, amelyek révén akár a teljes termékpalettát képesek lehetnek lefedni. Ez a specializáltabb magyarországi szereplők részére is lehetővé teheti más (általuk közvetlenül nem gyártott) termékek kapcsán is az ellátást.

42. A piaci szereplők megkeresésének eredményeként megállapítható továbbá, hogy Magyarországon vannak szabad kapacitások, s a megkérdezett versenytársak többsége képes és ösztönzött lenne termelésének, hazai értékesítésének bővítésére, amennyiben az összefonódás eredményeként létrejövő vállalkozáscsoport árat emelne vagy értékesítéseit visszafogná. További ellensúlyozó tényezőként vehető számításba a potenciális import, a szállítási költségek mértékére tekintettel főként a környező országokból. Végezetül, az ügyfelek az általuk érintett földrajzi piacként meghatározott kelet-közép-európai régióban sem tűnnek kiemelkedően jelentős szereplőnek, bár a részesedésekre vonatkozó becslési nehézségek e tekintetben is felelőnek kérdőjeleket az adatok megbízhatóságát illetően.
43. A fentieket összességében értékelve a Versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy az összefonódás eredményeként káros horizontális hatások kialakulása a hőformázott merevfalú műanyag csomagolóanyagok magyarországi piacán nem valószínűsíthető, mivel az összefonódással érintett vállalkozáscsoportok nem feltétlenül tekinthetők egymás legközelebbi versenytársainak, együttes piaci részesedésük vélhetően az összefonódást követően sem lesz kiemelkedően magas, és az esetleges versenykorlátozó magatartásokat a magyarországi gyárak, illetve az import vagy új belépés (kapacitáskiépítés vagy -bővítés) formájában jelentkező potenciális verseny megfelelően képesek ellensúlyozni.

Vertikális hatások

44. Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozáscsoportok a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek, ami megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy az egyik (vagy mindkét) piacon jelentékeny piaci erővel rendelkező vállalkozáscsoport ezt a piaci erőt kihasználja, azaz valamely (vagy mindkét) piacon versenyt korlátozó magatartást folytasson, lezárva az adott piacot (pl. szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózással, árdiszkrimináció, árprés révén stb.).
45. Mivel bizonyos merev fóliák felhasználásra kerülnek a hőformázott és hőfűvott merev csomagolóanyagok előállításában, így az összefonódás vertikális hatások kialakulásával járhat. Az egyes piacokon / szegmenseken ugyanakkor – a horizontális hatásnál írtaknak megfelelően – az ügyfelek együttes piaci ereje sem lesz olyan mértékű, ami – akár eladói (upstream piaci), akár vevői (downstream piaci) – elzárkózásra képessé vagy ösztönzötté tenné őket, így a Versenytanács káros versenyhatások fellépését az összefonódás eredményeként nem valószínűsítette.

Portfólió- és konglomerátum-hatások

46. A portfólió-hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott vagy forgalmazott áruk körének bővüléséből adódik, ami – különösen egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártóinak, forgalmazóinak egyazon vállalkozás vagy tulajdonosi kör irányítása alá kerülése esetén – lehetőséget teremthet az egyik piacon fennálló erős piaci pozíció másik piacra történő átvitelére, versenykorlátozó magatartások (pl. árukapcsolás) érvényesítésére. Konglomerátum-hatásról akkor

beszélhetünk, ha – jóllehet külön-külön vizsgálva egyetlen érintett piacon sem jön létre vagy erősödik meg gazdasági erőfölényes helyzet – összességében számottevően javul a vállalkozáscsoport vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmi helyzete.

47. A Versenytanács álláspontja szerint az érintett vállalkozások tevékenységeire és tulajdonosi, pénzügyi hátterére tekintettel káros portfólió- vagy konglomerátum-hatással az összefonódás következtében nem kell számolni.

Összegzés

48. A fenti 35-47. pontokban kifejtettek alapján a Versenytanács káros versenyhatások kialakulását nem valószínűsítette, így a Tpv. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában a kérelmezett összefonódást engedélyezte.

Teljeskörű eljárás

49. A Tpv. 63. § (3) bekezdésének a) pontja szerint az eljárást befejező döntést a hiánytalan kérelem, illetve a hiánypótlás beérkezését követő naptól számított negyvenöt napon belül kell meghozni, amennyiben aa) a Tpv. 23. és 25. §-ai értelmében nem jön létre összefonódás, vagy ab) az összefonódás a Tpv. 24. §-a szerinti küszöbértékeket nem éri el, vagy ac) az engedély a Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg. Minden egyéb esetben a határozatot a Tpv. 63. §-a (3) bekezdésének b) pontja alapján négy hónapon belül kell meghozni, melynek alkalmazásáról az eljáró versenytanács a hiánytalan kérelem, illetve a hiánypótlás beérkezését követő naptól számított negyvenöt napon belül dönt (Tpv. 63. § (4) bekezdés).
50. A kérelemben, illetve a vizsgáló által a Tpv. 68. §-ának (4) bekezdése alapján előírt hiánypótlásban közölt adatok alapján megállapítható volt, hogy a kérelmező és a kérelmezett vállalkozáscsoportjának tevékenységei között horizontális átfedések és vertikális kapcsolódások is azonosíthatók. A közép-kelet-európai, illetve magyarországi piaci részesedések megadásakor ugyanakkor a kérelmező csak saját becsléseire tudott hagyatkozni, mivel az iparágról a szükséges bontásban és részletezettségben nem álltak rendelkezésre információk, így az egyszerűsített eljárás alkalmazhatóságának Közleményben rögzített egyik összetevője (információs feltétel) a kérelmezett összefonódás esetén nem teljesült.
51. A fentiekre tekintettel az eljáró Versenytanács – 2011. szeptember 28-án kelt, Vj/045-024/2011. sz. végzésével – a kérelem teljeskörű eljárásban történő elbírálásáról döntött.

VI.

Eljárási kérdések

52. A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpv. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
53. A Versenytanács határozatát – a Tpv. 73. §-a (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
54. A Versenytanács döntését a fentebb kifejtettek alapján a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontja szerinti teljeskörű eljárásban hozta meg, ezért kérelmezőt a Tpv. 62. § (1) bekezdése alapján további tizenkettőmillió forint eljárási díj megfizetésére kötelezte. Az eljárási díj befizetésékor a közlemény rovatban feltüntetendő a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizető vállalkozás neve, valamint a befizetés jogcíme (eljárási díj).

55. A versenyfelügyeleti eljárás ügyintézési határideje 2011. december 19., figyelemmel a Tpvt. 63. §-ának (3) bekezdésére, különösen is annak b) pontjára, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény – Tpvt. 44. §-a és 63. §-ának (5) bekezdése alapján alkalmazandó – 33. §-a (3) bekezdésének c) pontjára és 65. §-ának (3) bekezdésére.
56. Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2011. október 13.

Váczi Nóra s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
versenytanács tagként eljárva

dr. Zlatarov László s.k.
versenytanács tag